

**EXAMENUL NAȚIONAL DE DEFINITIVARE
ÎN ÎNVĂȚĂMÂNT**

**PROGRAMA
PENTRU**

**ECONOMIE, EDUCAȚIE ANTREPRENORIALĂ,
ECONOMIE APLICATĂ ȘI EDUCAȚIE SOCIALĂ -
EDUCAȚIE ECONOMICO-FINANCIARĂ**

A. NOTĂ DE PREZENTARE

Prezenta programă se adresează profesorilor care susțin examenul național de definitivare în învățământ la disciplina *ECONOMIE, EDUCAȚIE ANTREPRENORIALĂ, ECONOMIE APLICATĂ ȘI EDUCAȚIE ECONOMICO-FINANCIARĂ*. Conținutul și structura programei sunt elaborate în așa fel încât să răspundă schimbărilor impuse de abordarea curriculară sistemică în realizarea procesului educațional.

Profesorii care susțin examenul la disciplina *ECONOMIE, EDUCAȚIE ANTREPRENORIALĂ, ECONOMIE APLICATĂ ȘI EDUCAȚIE ECONOMICO-FINANCIARĂ* pot predă în învățământul preuniversitar discipline socio-umane, în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Aspectele fundamentale vizate prin prezenta programă operaționalizează profilul absolventului de învățământ superior, urmărind:

- cunoașterea conținuturilor fundamentale și a principalelor tendințe în evoluția disciplinelor/a metodicii disciplinelor;
- probarea capacităților necesare pentru proiectarea, realizarea și evaluarea activităților didactice;
- demonstrarea abilităților de comunicare, empatice, de cooperare necesare realizării actului educațional.

B. COMPETENȚE SPECIFICE PROFESORULUI (DISCIPLINE SOCIO-UMANE)

Programa vizează anumite competențe ale profesorului de discipline socio-umane, competențe pe care acesta trebuie să și le dezvolte și să le probeze pe parcursul desfășurării activității didactice. Într-o formulare sintetică, aceste competențe sunt:

- utilizarea cunoștințelor de specialitate, a achizițiilor din domeniul didacticii disciplinei în proiectarea, realizarea și evaluarea activităților didactice;
- utilizarea principalelor documente școlare reglatoare: planuri-cadru, programe școlare, programe pentru evaluări, examene și concursuri naționale;
- proiectarea unor activități didactice bazate pe metode pentru formarea competențelor specifice domeniului;
- utilizarea unor strategii didactice care încurajează dezvoltarea gândirii critice a elevului, rezolvarea de probleme și utilizarea noilor tehnologii;
- proiectarea și realizarea dezvoltărilor curriculare intra-, inter- și transdisciplinare;
- adecvarea demersurilor didactice la particularitățile de vârstă ale colectivului de elevi;
- construirea un climat educativ stimulat și eficient care încurajează interacțiunea socială pozitivă, motivația intrinsecă și implicarea activă a elevului în învățare.

C. TEMATICA DE SPECIALITATE

I. Universul economiei

1. Sisteme economice (economia naturală, economia de schimb, economia de piață)
2. Tipuri de agenți/unități economice. Circuitul economic. Menajurile (caracteristici)
3. Discrepanța nevoi-resurse. Raționalitate economică. Costul de oportunitate

II. Consumatorul

1. Nevoi și dorințe *versus* resurse în cadrul bugetului familiei/bugetului personal
2. Consumatorul și comportamentul său (utilitatea economică; alegerea consumatorului rațional)
3. Drepturi și responsabilități ale consumatorului. Protecția consumatorului

III. Producătorul/întreprinzătorul/antreprenorul

1. Factorii de producție (factorii și neofactorii de producție; combinarea factorilor de producție)
2. Cost, profit, productivitate, eficiență economică

IV. Cerere, ofertă, preț

1. Cererea (formare, lege, elasticitate). Oferta (formare, lege, elasticitate)
2. Raportul cerere-ofertă-preț (surplus, modificări, situație de echilibru)

V. Piața

1. Caracteristicile generale ale pieței. Concurența (concept, rol, forme, strategii)
2. Forme ale pieței: piața bunurilor și serviciilor; piața forței de muncă; piața monetară – banii, instrumente de economisire, funcționarea băncilor, relația consumatorului cu instituțiile bancare; piața capitalurilor; relația consumatorului cu instituțiile financiare nebancare (piața asigurărilor); piața valutară

VI. Echilibrul și dezechilibrul economic

1. Modele ale echilibrului economic. Dezechilibre economice

VII. Creșterea și dezvoltarea economică

1. Creștere economică (factori, tipuri, beneficii și costuri). Dezvoltare economică
2. Fluctuații ale activității economice
3. Măsurarea rezultatelor activității economice: indicatorii macroeconomici
4. Venit, consum, economii și investiții

VIII. Economia mondială

1. Piața mondială și formele ei. Globalizarea

IX. Politici economice

1. Politici economice (tipuri, conținuturi, scopuri, instrumente de realizare)

X. Inițierea și derularea acțiunii antreprenoriale. Comportamentul în afaceri

1. Individul, ca întreprinzător. Calități și competențe ale întreprinzătorului de succes
2. Oportunități și riscuri cu privire la înființarea și gestionarea unei firme/afaceri
3. Planul de afaceri (concept, structură și fundamentare)
4. Instrumente necesare studierii pieței
5. Resurse necesare derulării unei afaceri (financiare, materiale, umane și informaționale)
6. Evaluarea afacerii
7. Responsabilitatea în afaceri (răspunderea în afaceri, principii etice în acțiunea antreprenorială, protecția mediului)

XI. Risc și reușită în afaceri

1. Riscul în afaceri (tipuri; modalități de minimizare a riscului)
2. Reușita în afaceri (principii generale și elemente specifice în realizarea unei afaceri reușite)
3. Evoluția firmei/afacerii pe termen mediu și lung
4. Imaginea firmei/afacerii (crearea și promovarea imaginii; promovarea bunurilor și serviciilor)

D. BIBLIOGRAFIE PENTRU TEMATICA DE SPECIALITATE

1. Becker Gary S., "Comportamentul uman, o abordare economica", Ed. All, București, 1994
2. Ciobanu I., Ciulu R., "Strategiile competitive ale firmei", Ed. Polirom, Iași, 2005
3. Didier M., "Economia: Regulile jocului", Ed. Humanitas, București, 1998
4. Dobrotă N. (coord.), "Dicționar de economie", Ed. Economică, București, 2002
5. Dobrotă N. (coord.), "Economie" - Manual ASE, Ed. Economică, București, 2001
6. Druță F., "Motivația economică", Ed. Economică, București, 1999
7. Friedman M., "Capitalism și libertate", Ed. Enciclopedică, București, 1995

8. Frois G.A., "Economia Politică", Ed. Humanitas, București, 1994
9. Galbraith J. K., "Societatea perfectă", Ed. Eurosong & Book, București, 1997
10. Heyne P., "Modul economic de gândire", E.D.P., București, 1991
11. Huidumac C., Rogojanu A., "Introducere în studiul economiei de piață", Ed. All, București, 1998
12. Keynes J. M., "Teoria generală a folosirii mâinii de lucru, a dobânzii și a banilor" Ed. Științifică, București, 1970
13. Martin H.-P., Schumann H., "Capcana globalizării", Ed. Economică, București, 1999
14. Rugină A. N., "Principia Oeconomica. Fundamente noi și vechi ale analizei economice", Ed. Academiei Române, București, 1993
15. *** "Dicționar de Economie", A.S.E., Ed. Economică, București, 2001
16. *** "Economie", A.S.E., Ed. Economică, București, 2009
17. *** "Economie. Idei fundamentale", Ed. Litera, București, 2017

NOTĂ: Bibliografia pentru tematica de specialitate include și manualele școlare de *Economie*, *Educație antreprenorială*, *Economie aplicată* și *Educație socială - Educație economico-financiară* valabile în anul școlar în care se susține examenul.

E. TEMATICA PENTRU METODICA DISCIPLINEI DE EXAMEN

I. Elemente de curriculum

1. Conceptul de "curriculum". Taxonomii ale tipurilor de curriculum. Componentele curriculumului național: planuri-cadru (trunchi comun, curriculum diferențiat, curriculum la decizia școlii), programe școlare. Manuale școlare, auxiliare didactice. Alți termeni de referință ai curriculumului național: arii curriculare, discipline, module, standarde curriculare. Proiectarea curriculumului la decizia școlii
2. Competențele predării-învățării-evaluării la disciplina de examen. Competențe generale, competențe specifice
3. Proiectarea activității didactice: planificare calendaristică, proiectarea unității de învățare, proiectarea de activități de învățare intra-, inter- și transdisciplinare
4. Designul educațional și proiectarea demersurilor instructiv-educative la nivelul disciplinei de examen

II. Desfășurarea activității didactice la disciplina de examen

1. Metode didactice specifice disciplinei de examen (relevanță, funcții, complementaritate, taxonomie, caracterizarea metodelor de învățământ tradiționale, moderne/centrate pe elev, exemplificarea utilizării)
2. Demersuri creative în metodologia didactică: abordarea euristică, învățarea prin descoperire, învățarea prin problematizare, învățarea prin cercetare, învățarea prin cooperare
3. Forme de organizare a activității didactice: clasificare, caracterizare, avantaje/dezavantaje, limite
4. Mijloacele de învățământ (concept, modalități de integrare în procesul de predare-învățare-evaluare, funcții, tipuri de mijloace de învățământ și caracteristicile lor, mijloace tehnice de instruire)

III. Elemente de evaluare educațională

1. Relația dintre curriculum și evaluare - efecte educaționale. Scopul evaluării educaționale
2. Etapele procesului de evaluare. Funcțiile generale și specifice ale evaluării performanțelor elevilor. Strategii/moduri și tipuri de evaluare
3. Metode de evaluare a rezultatelor școlare: metode „tradiționale” și metode „complementare”. Relația dintre metoda și instrumentul de evaluare
4. Testul docimologic – instrument de evaluare (concept, tipologie, proiectare, administrare, diseminarea rezultatelor)

5. Tipologia itemilor (definiție, clasificări, caracteristici, reguli de proiectare, modalități de evaluare și de notare, avantaje și dezavantaje/limite în proiectare și în utilizare)
6. Calitățile instrumentelor de evaluare. Matricea de specificații și rolul acestora în proiectarea instrumentelor de evaluare
7. Elemente de deontologie în procesul de evaluare. Calitățile evaluatorului
8. Factori generativi ai distorsiunilor în procesul evaluării educaționale. Erori în evaluare și notare

IV. Informatizarea și învățarea multimedia.

1. Tehnicile informaționale computerizate, instruirea asistată de calculator și învățarea multimedia
2. Eficientizarea utilizării tehnologiei informației și comunicării în construirea unor medii active de instruire

F. BIBLIOGRAFIE PENTRU METODICA DISCIPLINEI DE EXAMEN

1. Bocoș M., "Instruirea interactivă. Repere axiologice și metodologice", Ed. Polirom, Iași, 2013
2. Bocoș M., Jucan D., "Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia curriculumului. Repere și instrumente didactice pentru formarea profesorilor", Ed. Paralela 45, Pitești, 2019
3. Cerghit I., Neacșu I., Pânișoară I. O., Potolea D., "Prelegeri pedagogice", Ed. Polirom, Iași, 2001
4. Ciolan L., "Învățarea integrată - fundamente pentru un curriculum transdisciplinar", Ed. Polirom, Iași, 2008
5. Cristea S., "Dicționar de termeni pedagogici", E.D.P., București, 1998
6. Cristea S., "Fundamentele pedagogiei", Ed. Polirom, Iași, 2010
7. Cucoș C., "Pedagogie generală", Ed. Polirom, Iași, 2000
8. Ionescu M., "Instrucție și educație", Ed. Vasile Goldiș University Press, Arad, 2007
9. Oprea C.M., "Strategii didactice interactive", E.D.P., București, 2008
10. Oțet F., Lițoiu N., Spineanu-Dobrotă S., "Ghid de evaluare pentru științele socio-umane", Ed. ProGnosis, București, 2000
11. Petrescu P., Pop V., "Transdisciplinaritatea – o nouă abordare a situațiilor de învățare", E.D.P., București, 2007
12. Petrovici M.C., "Niveluri ale înțelegerii", E.D.P., București, 2010
13. Stoica A. (coord.), "Evaluarea curentă și examenele", Ghid pentru profesori, Ed. Prognosis, București, 2001
14. Stoica A., "Evaluarea progresului școlar. De la teorie la practică", Ed. Humanitas Educational, București, 2003
15. Stoica A., Mihail R., "Evaluarea educațională. Inovații și perspective", Ed. Humanitas, București, 2006
16. Stoica E. (coord.), Avram M., Spineanu-Dobrotă S., Teșileanu A., "Ghid de evaluare la disciplinele socio-umane", Ed. ERC Press, București, 2011
17. *** "Programul Național de Dezvoltare a Competențelor de Evaluare ale Cadrelor Didactice (DeCeE)", MEN – CNCEÎP, București, 2008

NOTĂ: Bibliografia pentru metodică disciplinei de examen include și programele școlare pentru disciplinele *economie, educație antreprenorială, economie aplicată și educație socială - educație economico-financiară* valabile în anul școlar în care se susține examenul.